

og for saadanne Afbetalingskøbs Vedkommende ville derfor Vedtagelser af den i nærværende Udkasts § 38 omtalte Art være at bedømme efter denne Paragraf. Om Forholdet til Udkastet til Lov om Køb paa Afbetaling er optaget en Bemærkning i § 38, 3dje Stykke.

I § 38, 2det Stykke er nævnt endnu en Art af Vedtagelser, paa hvilke Reglen i § 37, 1ste Stykke skal komme til Anvendelse, nemlig Vedtagelser om, at Pant eller anden Sikkerhed, som er stillet for Opfyldelsen af en Forpligtelse, skal være forbrudt, hvis Forpligtelsen ikke opfyldes. Allerede i Romerretten blev det forbudt forud at træffe Aftale om, at Pantaveren, naar Fordringen ikke betaltes i rette Tid, uden videre kunde beholde Pantet som Ejendom (lex commissoria), og saadanne Aftaler ere ogsaa erklærede ugyldige i adskillige fremmede Lovgivninger, saaledes i Frankrig, code civil. art. 2078, i Tyskland, den borgerlige Lovbog §§ 1229 og 1149, i Schweiz, Civillovbogen af 10de December 1907 Art. 894 og i Østerrig, den borgerlige Lovbog § 1371. En tilsvarende Bestemmelse findes i det ungarske Udkast § 820. Efter nugældende dansk Ret antages det i Almindelighed, men dog ikke ubestridt, at saadanne Aftaler ere gyldige. Der er nu maaske heller ikke tilstrækkelig Grund til helt at forbyde dem, men i alt Fald en Regel som den foreslaaede, der giver Domstolene Adgang til at modificere saadanne Aftaler efter Reglerne i § 37, synes paa krævet. Ved Siden af Pant er i § 38, 2det Stykke nævnt „anden Sikkerhed“. Man har derved særlig tilsigtet at ramme Misbrug i visse ret hyppigt forekommende Retshandler, som gaa ud paa at sikre en Fordring ved Overdragelse af Ejendomsret i Stedet for Pantsætning, f. Eks. de saakaldte Møbelaaen.

Som allerede omtalt skulle Bestemmelserne i Udkastets § 37, 1ste Stykke, finde tilsvarende Anvendelse paa de i § 38, 1ste og 2det Stykke omtalte Vedtagelser. Vil Virkningen af Vedtagelsen være aabenbart ubillig mod den forpligtede, kan altsaa Vedtagelsen helt eller delvist tilsidesættes.

Afgørelsen af, om Vedtagelsen fører til aabenbart ubillige Resultater mod den forpligtede, maa ifølge Henvisningen til § 37 finde Sted under Hensyntagen til de i denne Paragrafs 1ste Stykke, 2det Punktum angivne Omstændigheder. Ogsaa Bestemmelsen i § 37, 1ste Stykke, 3dje Punktum om Fortabelse af Adgangen til at nyde godt af den ved Paragrafen hjemlede Beskyttelse finder tilsvarende Anvendelse, forsaavidt de faktiske Forhold aabne Plads herfor. Saaledes vil den Lejer, der, efter at Lejemaalet er ophævet, uden Forbehold har betalt Leje for senere Lejeperioder, ikke kunne fordre det saaledes erlagte tilbage. Og som det ogsaa er tilkendegivet ved Formuleringen af § 38, 2det Stykke, er Skyldnerens efter Misligholdelsen afgivne Samtykke til, at Fordringshaveren uden videre beholder det stillede Pant som Ejendom, retsgyldig. Overhovedet er Skyldnerens Fraskrivelse af hans Ret til at fordre de i § 38 omhandlede Aftaler tilsidesatte gyldig, naar den er afgivet efter Misligholdelsen.

§§ 39 og 40.

I Forretningslivet forekommer det ofte, at erhvervsdrivende søge at beskytte sig mod Konkurrence ved Overenskomster med andre om, at disse ikke maa drive en med vedkommende erhvervsdrivendes Forretning konkurrerende Virksomhed eller tage Ansættelse i en saadan. Meget ofte ville saadanne Vedtagelser (Konkurrenceklausuler, Konkurrenceforbud) være et Led i en mere omfattende Overenskomst, navnlig om Overdragelse af den efter Vedtagelsen forpligtedes Forretning til den anden, om Indgaaelse eller Ophævelse af Kompagniskab eller om Ansættelse af den forpligtede i den paa gældende erhvervsdrivendes Forretning, eller Vedtagelsen vil dog staa i Forbindelse med et saadant Forhold mellem de to Personer. Selv om Vedtagelsen træffes ved Indgaaelsen af et Kompagniskab eller ved Ansættelse af den forpligtede som nævnt, vil den i Almindelighed fortrinsvis tage Sigte paa Tiden efter Kompagniskabets eller Ansættelsens Ophør, men den kan naturligvis ogsaa angaa det Tidsrum, i hvilket Kompagniskabet